

Formarea inițială și continua a cadrelor didactice din perspectiva educației pentru carieră. Realități și domenii de intervenție

**OTILIA DANDARA,
DR. HAB., PROF. UNIV**

Aspecte ale abordării problemei

- Funcția și rolul educațional;
- Poziția civică;
- Atitudinea și cultura personală privind proiectarea carierei și modalitatea de integrare socioprofesională;

Implicații ale cadrelor didactice în ghidarea carierei

Efectul modelului

- Influența dimensiunilor de personalitate asupra comportamentului elevilor;
- Imaginea de sine și imaginea profesională de sine a profesorului;
- Necesitatea prezentării unei poziții civice și respectării rolului de profesor, prin transmiterea mesajului curricular.

Competențe și implicații ale cadrelor didactice în ghidarea carierei

Profesor școlar

- Cunoașterea abordărilor conceptuale ale ghidării în carieră;
- Utilizarea diverselor modalități de susținere a elevului în proiectarea carierei (metode, instrumente/ mijloace);
- Aplicarea abilităților de comunicare în dependență de particularitățile de vârstă, particularități și nevoi individuale;
- Valorificarea oportunităților disciplinei școlare: finalități, conținut, mijloace/ manuale/ materiale didactice;
- Crearea contextelor favorabile ghidării în carieră;

Pentru

- Realizarea infuzională a ghidării în carieră;
- Organizarea activităților extracurriculare;
- Comunicarea neformală, abordarea individuală a fiecărui elev.

Competențe și implicații ale cadrelor didactice în ghidarea carierei Diriginte

- Cunoașterea abordărilor conceptuale ale ghidării în carieră;
- Cunoașterea particularităților de vârstă și individuale ale elevului;
- Cunoașterea contextului educațional familial și a specificului educației în familie;
- Proiectarea strategiei de ghidare în carieră pe parcursul anului școlar, în baza curriculumului la dirigenție;
- Utilizarea diverselor modalități de ghidare în carieră;
- Comunicarea la nivel de clasă și individual din perspectiva proiectului de viață a elevului.

Competențe și implicații ale cadrelor didactice în ghidarea carierei Diriginte

Pentru

- Organizarea activităților de ghidare în carieră în cadrul orelor de dirigiență;
- Organizarea activităților extracurriculare;
- Organizarea activităților extrașcolare: vizite la întreprinderi; excursii; participări în cadrul expozițiilor, etc.
- Stabilirea parteneriatului educațional cu familia în scopul ghidării în carieră;
- Comunicarea neformală, abordarea individuală a fiecărui elev.

Competențe și implicații ale cadrelor didactice în ghidarea carierei **Director adjunct**

- Cunoașterea abordărilor conceptuale ale ghidării în carieră;
- Proiectarea activităților de ghidare în carieră pe parcursul anului școlar, încadrarea acestora în planul anual de acțiuni;

Pentru

- Organizarea activităților de ghidare în carieră la nivel de școală;
- Stabilirea parteneriatului educațional în scopul ghidării în carieră: cu familia, întreprinderile, instituțiile;
- Comunicarea neformală, abordarea individuală a fiecărui elev.

Competențe și implicații ale cadrelor didactice în ghidarea carierei **Director**

- Cunoașterea abordărilor conceptuale ale ghidării în carieră;
- Proiectarea activităților de ghidare în carieră în panul de dezvoltare strategică/ strategia de dezvoltare a instituției;

Pentru

- Coordonarea acțiunilor tuturor factorilor implicați în procesul de ghidare în carieră;
- Monitorizarea activităților de ghidare în carieră la nivel de școală și a celor organizate în parteneriat;
- Comunicarea neformală, abordarea individuală a fiecărui elev.

Formarea profesională inițială

Structura modului psihopedagogic

Studii superioare Licență, ciclul I

Discipline obligatorii

1. Psihologie;
2. Pedagogie;
3. Didactica disciplinei;
4. Practica de inițiere în psihologie;
5. Practica de inițiere în pedagogie;
6. Practica didactică;
7. Practica pedagogică.

Discipline opționale

1. Discipline opționale la psihologie;
2. Discipline opționale la pedagogie;
3. Discipline opționale la didactica disciplinei.

Formarea profesională inițială Psihopedagogie

- Absolvenții acestui program dețin cunoștințe temeinice în domeniul psihologiei; diagnosticului; studiului relației elevului cu mediul de viață;
- Absolvenții acestui program dețin o pregătire mai temeinică în organizarea activităților educative și ghidarea în carieră;
- Stagiile de practică le permit formarea competențelor de ghidare în carieră;

Formarea profesională inițială Programe de master în Științe ale Educației

În Republica Moldova s-a conturat o strategie de formare a specialiștilor în științele educației prin studii de master:

- a) Aprofundarea abilităților de predare la disciplină/ master didactic;
- b) Extinderea/ aprofundarea competențelor de realizare a procesului educațional în diversitatea contextelor educaționale și problematicii domeniului: management educațional; formare de formatori; comunicare; consiliere educațională, etc.

Formarea profesională continuă

Constatări

- Documentele normative – reglatorii permit oferirea modulelor în diversitatea problemelor din domeniul educațional;
- Mediul profesional de referință a acceptat și recunoaște necesitatea formării continue (și nu periodice);
- Cererea de formare profesională continuă se axează pe cunoștințe și abilități necesare procesului de predare a disciplinei;
- Cererea și oferta educațională neglijează activitatea dirigintelui;
- Formarea echipei manageriale se axează pe elaborarea de documente strategice și mai puțin pe activități educaționale la nivel de școală;
- Nici formatorii și nici formabilii nu pun accent pe formarea abilităților de transfer a cunoștințelor și abilităților în raport cu diversitatea situațiilor educaționale.

Posibilități de îmbunătățire

□ Formarea profesională inițială;

- a) Îmbunătățirea cadrului conceptual existent al formării profesionale;
- b) Extinderea/consolidarea pregătirii profesionale.

□ Formarea profesională continuă;

- a) Extinderea tematicii cererii de formare profesională;
- b) Extinderea tematicii ofertei educaționale în contextul formării continue.